

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

FUNDERAR DU PÅ ATT BYGGA EN SOLCELLS- ANLÄGGNING PÅ MARKEN?

Solcellsanläggningar på marken blir allt vanligare i Halland. Utmaningen när de anläggs i naturmiljön är att hitta lämpliga platser och rätt utformning så att konflikter mellan olika miljömål minimeras.

Börja gärna med att tidigt diskutera med Länsstyrelsen för att hinna med eventuell prövning i tid.

Kontakta vår Miljövårdsenhet. Du kan mejla till halland@lansstyrelsen.se eller ta kontakt via växel 010-224 30 00. Be att få prata med en handläggare som arbetar med solcellsanläggningar. Har du specifika frågor om kulturmiljö kan du be att bli kopplad till Kulturmiljöfunktionen.

Solcellsanläggningar kräver olika typer av prövningar, det vanligaste är ett 12:6 samråd enligt miljöbalken om väsentlig ändring av naturmiljön. Mer information om olika typer av prövningar finns i denna skrift.

KARTTJÄNSTER OCH DATABASER

Det finns olika underlag som kan vara till stöd för att bedöma om anläggningen riskerar att skada viktiga värden. Kika exempelvis gärna på:

- **Länsstyrelsens karttjänster** lansstyrelsen.se/halland/om-oss/vara-tjanster/karttjanster-och-geodata.html: Sammanställning av karttjänster.
- **Artportalen** artportalen.se: ArtDatabankens förteckning över vilka arter som finns rapporterade i olika områden.
- **Fornsök** app.raa.se/open/fornsok: Söktjänst för alla kända registrerade fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar i Sverige.
- **Skyddad natur** skyddadnatur.naturvardsverket.se: Naturvårdsverkets karttjänst för bland annat nationalparker, naturreservat, biotopskyddsområden, Natura 2000-områden och riksintressen.

BYGGLOV

Markanläggningar kräver inte bygglov. Transformatorstationer och teknikbodar kräver däremot bygglov och ansökan lämnas in till kommunen.

12:6-SAMRÅD

I princip kräver alla storskaliga solcellsanläggningar i naturen ett 12:6-samråd (miljöbalken 12 kapitlet 6 §), men det kan även gälla mindre anläggningar. Undantaget är om anläggningen prövas enligt miljöbalken på något annat sätt.

E-tjänst och mer om åtgärd i naturmiljö på Länsstyrelsens webb

För att Länsstyrelsen ska kunna fatta beslut behövs ett fullständigt underlag som beskriver anläggningens påverkan på naturmiljön. Länsstyrelsen ska ta ställning till om anläggningen får byggas inom sex veckor från att anmälan är komplett. Var beredd på att du kan behöva komplettera ärendet och att det därför vanligen tar längre tid än så. Det kan exempelvis krävas inventeringar och utredningar för påverkan på friluftsliv, naturvärden, djurliv, landskapsbild, kulturmiljövärden och så vidare.

Länsstyrelsen kan besluta om försiktighetsmått eller förbud mot verksamheten. Försiktighetsmått kan innehålla allt från anpassningar av anläggningens placering till framtida skötselkrav för marken.

I prövningen ingår allt från påverkan på natur- och kulturmiljövärden till friluftsliv och landskapsbild:

Finns det höga naturvärden i området?

Då ska platsval och anpassningar av anläggningar göras så att höga naturvärden inte påverkas negativt. Det kan vara både områden som uppmärksammas för sina höga naturvärden i olika inventeringar eller i olika typer av skyddade områden. Det är den som är ansvarig för anläggningen som har kravet att veta hur naturvärden påverkas.

Berör solcellsanläggningen ett skyddat område? Läs mer under rubriken Skyddade områden. Berör anläggningen fridlysta och skyddsvärda arter eller deras livsmiljöer. Läs mer under rubriken Artskydd.

Hur påverkas möjligheterna att röra sig i landskapet?

Solcellsanläggningen bör utformas så att allmänhetens rörelsefrihet inte begränsas i onödan, till exempel genom passager genom anläggningen eller åtgärder för att minska synligheten i landskapet. Tänk också på att instängsling av anläggningen skapar barriärer i naturmiljön. Det kan därför bli aktuellt med funktionella korridorer eller passager för djur, som ett sätt att begränsa barriäreffekterna.

Påverkas kulturmiljön av solcellsanläggningen?

Särskilt viktiga områden för kulturmiljön finns utpekade som exempelvis riksintressen för kulturmiljön och i de kommunala kulturmiljöprogrammen. Det finns även kyrkomiljöer och miljöer kring byggnadsminnen som kräver särskild hänsyn. Fornlämningar hanteras enligt kulturmiljölagen, läs mer under rubriken Fornlämningar. För att Länsstyrelsen ska kunna bedöma påverkan på riksintressen för kulturmiljön, behövs ett fotomontage från olika håll på den planerade anläggningen. På bilderna behöver Länsstyrelsen kunna se siktlinjer mot anläggningen från olika punkter i landskapet. Detta behövs både för anläggningar inom riksintresseområdet samt för anläggningar inom cirka en kilometer ifrån området.

Hur påverkas riksintressen?

Det kan exempelvis vara områden med stora natur- och kulturvärden eller värden för friluftslivet.

Ska anläggningen byggas på brukningsvärd jordbruksmark?

Jord- och skogsbruk är av nationell betydelse, enligt 3 kapitlet 4 § i miljöbalken. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Det bör därför utredas om annan mark istället kan tas i anspråk. Om inte bör det säkras att marken under solcellsanläggningen kan skötas med jordbruksliknande skötsel. Det kan exempelvis vara bete, ängsslåtter eller odling mellan raderna.

Jordbruksmark ur produktion

Det finns ofta goda möjligheter att fortsätta med en jordbruksliknande skötsel, såsom bete, ängsslåtter eller odling mellan raderna av solcellspaneler. Anmälan om att ta jordbruksmark ur produktion blir då inte aktuell. Om anläggningen innebär att jordbruksmark måste tas ur produktion kommer Länsstyrelsen att hantera det i samma ärende. Uppgifter om detta ska anges och motiveras.

Vad säger kommunens planer?

Vad säger kommunens detalj- och översiktsplaner om området där markanläggningen ska placeras?

Hur påverkas försvaret?

Om solcellsanläggningen påverkar militära intresseområden kan Länsstyrelsen skicka en remiss till Försvarmakten.

Checklista för 12:6-samråd

- Finns det kartor med layouts-kiss och måttangivelser?
- Finns det motivering för val av plats?
- Berörs skyddade områden?
- Hur kommer naturmiljön att påverkas (exempelvis djurliv och växter)?
- Behövs någon typ av inventering?
- Hur kommer kulturmiljön att påverkas?
- Finns det fornlämningar som berörs?
- Finns det kommunala planer som berörs?
- Hur kommer friluftslivet att påverkas?
- Finns det fotomontage från olika håll?
- Hur ska anläggningen skötas?
- Behövs dispens från terrängkörningslagen?
- Hålls tillräckligt avstånd till närliggande väg?

FORNLÄMNINGAR

Finns det kända fornlämningar i området? Solcellsanläggningar på marken innebär ofta vissa markingrepp, såsom schaktning eller pålning. I vissa fall krävs då ansökan om samråd eller tillståndsansökan enligt 2 kapitlet i kulturmiljölagen. Vid större markingrepp kan det krävas utredningar även om det inte finns idag kända fornlämningar i området.

[Mer om fornlämningar och fornfynd](#)

SKYDDADE OMRÅDEN

Att bygga en markanläggning inom ett skyddat område, enligt 7 kapitlet i miljöbalken, är normalt förbjudet. Det kan exempelvis vara inom en nationalpark, ett naturreservat, ett strandskyddsområde, ett generellt biotopskydd eller ett Natura 2000-område. Måste anläggningen av olika skäl ligga i skyddade områden krävs i princip alltid tillstånd eller dispens. [Mer om dispenser och tillstånd för ingrepp i naturen](#)

ARTSKYDD

Solcellsanläggningen får inte skada fridlysta och skyddsvärda arter samt deras skyddade livsmiljöer. Därför kan det krävas en inventering av området. Åtgärder som påverkar de fridlysta eller skyddsvärda arterna negativt är normalt förbjudna. I undantagsfall kan dispens från fridlysningsbestämmelserna lämnas. [Mer om dispens för åtgärder som kan påverka fridlysta arter](#)

VÄGLAGEN

Om solcellsanläggningen placeras inom en vägs skyddsområde kan det krävas tillstånd enligt väglagen. Skyddsområdet är oftast tolv meter från vägområdet, men kan vara upp till 50 meter. [Mer om att bygga vid väg](#)

TERRÄNGKÖRNINGSLAGEN

Det är förbjudet att köra ett motordrivet fordon på barmark i terräng, även om det är din egen mark. Det finns vissa generella undantag från förbudet och det är även möjligt att söka dispens för terrängkörning. [Mer om motortrafik i naturen](#)

MARKAVVATTNING OCH DIKNING

Om solcellsanläggningen kräver dikning kan det räknas som en ny markavvattning. Det innebär att det behövs tillstånd till markavvattning och dispens från förbud mot markavvattning. [Mer om tillstånd och dispens för markavvattning](#)

